

Odluka kojom se reguliraju različita pitanja prijelazne prirode koja proističu iz ranijih Odluka visokoga predstavnika, kako je navedno u prethodnom tekstu i kojom se donosi Zakon o komunikacijama BiH

Koristeći se ovlastima koje su visokome predstavniku date člankom V Aneksa 10. (Sporazum o provedbi civilnoga dijela Mirovnoga ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojemu je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji za tumačenje navedenoga Sporazuma o provedbi civilnoga dijela Mirovnoga ugovora; i posebice uzevši u obzir članak II.1.(d) istoga Sporazuma prema kojemu visoki predstavnik “pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u svezi sa provedbom civilnoga dijela”;

Pozivajući se na stavak XI. 2. Zaključaka sa konferencije Vijeća za provedbu mira koje se sastalo u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojemu je Vijeće pozdravilo namjeru visokoga predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji za tumačenje Sporazuma o provedbi civilnoga dijela Mirovnoga ugovora da bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, “donošenjem obvezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim,” u svezi sa određenim pitanjima, uključujući (sukladno podstavku (c) ovoga stavka) i “druge mjere u svrhu osiguranja provedbe Mirovnoga sporazuma

na čitavome teritoriju Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Konstatirajući da je zbog postojanja potrebe za sveobuhvatnim sustavom pravila i propisa za sektor emitiranja, visoki predstavnik 11. lipnja 1998. godine donio Odluku o uspostavljanju Neovisnog povjerenstva za medije;

Nadalje konstatirajući da je zbog propusta Parlamentarne skupštine da usvoji Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine koji je podnijelo Vijeće ministara, visoki predstavnik 11. rujna 1998. godine donio Odluku o donošenju Zakona o telekomunikacijama, Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 10/99;

Imajući na umu preporuke Vijeća za provedbu mira iz Kominikea od 7. prosinca 2000. godine, u kojemu je podržalo namjeru visokoga predstavnika da osnaži sveobuhvatan pristup oblasti komunikacija spajanjem nadležnosti Neovisnog povjerenstva za medije i Regulatorne agencije za telekomunikacije;

Podsjećajući na preporuke Vijeća za provedbu mira od 23/24. svibnja 2000. godine, kojim se visokome predstavniku povjerava da osigura da se na razini države u veoma kratkom roku uspostave regulatorni mehanizmi za telekomunikacije i medije, da ni na jednoj razini vlasti ne dođe do dvostruke nedležnosti ili sukoba nadležnosti, i kojim se strane upozoravaju na potrebu da podstiču razvoj funkcionalnih i demokratski odgovornih zajedničkih institucija;

Nadalje podsjećajući da je 2. ožujka 2001. godine visoki predstavnik donio Odluku, Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 8/01, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine 11/01 i Službeni glasnik Republike Srpske 12/01, o spajanju nadležnosti Neovisnog povjerenstva za medije i Regulatorne agencije za telekomunikacije čime je uspostavljena Regulatorna agencija za komunikacije;

Konstatirajući da je spajanje ovlasti i funkcija Odbora za provedbu i generalnoga direktora neophodno poslije prijelaznog

perioda kako bi se omogućilo Agenciji da ubuduće vrši svoje zadaće u potpuno liberaliziranom okruženju;

Uvažavajući da telekomunikacije imaju veoma važnu ulogu u privrednom razvoju svake zemlje kao i da otvaranje oblasti telekomunikacija za konkurenciju predstavlja ekonomsku dobit i za korisnike usluga i za poslovni sektor;

Uzimajući u obzir da je Vijeće za provedbu mira u Kominikeu od 1. veljače 2001. godine konstatiralo da je “potrebno pojačati dinamiku ekonomske reforme” zbog toga što “su privatne investicije ključni preduvjet za zaustavljanje produbljivanja privredne i socijalne krize u Bosni i Hercegovini”;

Konstatirajući da je privredni razvoj ključni strateški cilj međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini, a podsticanje konkurentnog okruženja za telekomunikacije sastavni dio toga procesa;

Uzimajući u obzir da je Vijeće za provedbu mira u svome Kominikeu od 13. rujna 2001. godine, pozvalo lokalne organe vlasti da poduzmu “potrebne odlučne i konkretne korake u cilju provođenja strukturalnih ekonomskih reformi koje su neizostavno potrebne za privlačenje stranih investicija”;

Uzimajući u obzir da je Vijeće za provedbu mira u svome Kominikeu od 30-31. srpnja 2002. godine pozdravilo preuzimanje obveze da se stvori klima koja će biti pogodna za privatno poduzetništvo i ostvarivanje visoko kavalitetnih i pristupačnih javnih usluga, time potvrđujući da je najbolji način za podsticanje konkurentnog okruženja za telekomunikacije djelotvorno i učinkovito regulatorno okruženje, ojačano sveobuhvatnim i jasnim pravnim temeljem koji doprinosi pravnoj sigurnosti tržišta neophodnoj za investicije i razvoj;

Podsjećajući da je nacrt Zakona o komunikacijama Bosne i Hercegovine bio u proceduri pred Vijećem ministara proteklih 18 mjeseci;

Nadalje konstatirajući da su u Programu reformi, koji je dogovoren između organa vlasti Bosne i Hercegovine i međunarodne zajednice u srpnju 2002. godine, vlasti izrazile spremnost da “donesu i provedu Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine kao ključni korak u cilju potpune liberalizacije i tržišne konkurencije u sektoru telekomunikacija”;

Uzimajući u obzir da Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine, koji predstavlja preduvjet za strana ulaganja i neophodan element za regulatorno tijelo koje će biti u potpunosti funkcionalno i imati neophodne ovlasti, tek treba biti donesen.

S obzirom da provedba ovoga zakona i njegovi ciljevi zahtijevaju politički neovisnu Regulatornu agenciju za komunikacije koja se oslanja na izuzetnu stručnost i sposobnost članova Vijeća Agencije i generalnoga direktora, neophodno je stoga osigurati da članovi Vijeća Agencije i generalni direktor budu isključivo imenovani na temelju njihovog integriteta, znanja i profesionalnih vrijednosti.

Uzimajući u obzir i imajući na umu sve gorenavedeno, ovim donosim sljedeću odluku:

ODLUKA

1) Kojom se reguliraju različita pitanja prijelazne prirode koja proističu iz ranijih Odluka visokoga predstavnika, kako je navedno u prethodnom tekstu; i

2) Kojom se donosi Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine.

1 (a) Svi spisi, zakoni, pravila, smjernice i odluke koje su donijele Neovisno povjerenstvo za medije i Regulatorna agencija za telekomunikacije ostaju na snazi osim u slučaju kada su zamijenjene ili izmijenjene i dopunjene odlukama koje je donijela Regulatorna agencija za komunikacije. Pored toga, svi spisi, zakoni, pravila, smjernice i odluke koje je

donijela Regulatorna agencija za komunikacije, kako je to utvrđeno u odluci visokoga predstavnika od 2. ožujka 2001. godine, ostaju na snazi osim ako ih Agencija ne zamijeni ili izvrši njihove izmjene i dopune.

1 (b) Sadašnji članovi Vijeća Agencije, koje je imenovao visoki predstavnik, obnašaju tu funkciju do isteka mandata kada će Vijeće ministara, temeljem liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, i Parlamentarna skupština BiH, u roku od šezdeset (60) dana nakon prestanka mandata, predložiti i imenovati nove članove Vijeća Agencije sukladno članku 39. ovoga zakona.

1 (c) Vršitelj dužnosti izvršnog direktora, kojeg je imenovao visoki predstavnik, nastavlja obnašati tu funkciju najkasnije do 31. listopada 2003. godine do kada će biti imenovan generalni direktor sukladno članku 40. zakona.

1 (d) Mandat sadašnjih šest (6) članova Odbora za provedbu se ovom odlukom obnavlja do 31. prosinca 2004. godine. Visoki predstavnik će zamijeniti člana Odbora za provedbu u slučajevima navedenim u stavku (1a) do (1g) članka 42. zakona.

2) Ovim se donosi Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine u tekstu koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke.

Zakon o komunikacijama Bosne i Hercegovine, koji je donesen ovom Odlukom, zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 10/99).

Navedeni zakon stupa na snagu sukladno članku 50. ali na privremenoj osnovi sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u propisanom obliku, bez amandmana i uslovljavanja.

Ova Odluka odmah stupa na snagu i objavljuje se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine, Službenom glasniku Republike Srpske i

Službenom glasniku Distrikta Brčko.

Sarajevo, 21. listopada 2002. godine

Paddy Ashdown

Visoki predstavnik

ZAKON O KOMUNIKACIJAMA

I. UVOD I OPĆE ODREDBE

- Članak 1. – Predmet zakona
- Članak 2. – Definicije
- Članak 3. – Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u pogledu komunikacija
- Članak 4. – Regulatorna načela emitiranja i telekomunikacija

II. OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

- Članak 5. – Instaliranje i rad
- Članak 6. – Dodjela privremenih mrežnih dozvola

III. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

- Članak 7. – Pružanje telekomunikacijskih usluga
- Članak 8. – Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga
- Članak 9. – Obveze operatora telekomunikacija koji pružaju govorne telefonske usluge
- Članak 10. – Izdavanje dozvola
- Članak 11. – Prijenos i izmjene dozvole

IV. UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

- Članak 12. – Univerzalne telekomunikacijske usluge

V. KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

- Članak 13. – Opće odredbe
- Članak 14. – Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom
- Članak 15. – Otvoreni pristup mreži i interfejsi
- Članak 16. – Obveza pregovaranja
- Članak 17. – Minimalno pružanje iznajmljenih linija
- Članak 18. – Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža
- Članak 19. – Opseg međupovezivanja
- Članak 20. – Uvjeti poslovanja i cijene
- Članak 21. – Strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje
- Članak 22. – Obračunavanje troškova

VI. ADRESIRANJE I NUMERACIJA

- Članak 23. – Definicije
- Članak 24. – Opseg
- Članak 25. – Planovi numeracije
- Članak 26. – Promjene planova numeracije
- Članak 27. – Prenosivost broja, odabir operatora, pred-odabir operatora
- Članak 28. – Upravljanje brojevima i dodjela brojeva
- Članak 29. – Korištenje adresa

VII. ODREDBE O RADIO FREKVENTNOM SPEKTRU

Članak 30. – *Upravljanje frekvencijama i Plan dodjele frekvencija*

Članak 31. – *Plan korištenja frekvencija*

Članak 32. – *Korištenja radio frekvencija*

VIII. RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Članak 33. – *Radio i telekomunikacijska terminalna oprema*

Članak 34. – *Osnovni zahtjevi*

Članak 35. – *Stavljanje u rad i pravo na priključenje*

IX. REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Članak 36. – *Agencija*

Članak 37. – *Funkcije agencije*

Članak 38. – *Procedure za izradu pravila Agencije*

Članak 39. – *Vijeće Agencije*

Članak 40. – *Generalni direktor*

Članak 41. – *Donošenje odluka Vijeća Agencije*

Članak 42. – *Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnoga direktora*

Članak 43. – *Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije*

Članak 44. – *Financijska pitanja*

X. PROCESNE ODREDBE

Članak 45. – *Pritužbe*

Članak 46. – *Izvršne mjere*

Članak 47. – *Prizivi*

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48. – *Kontinuitet*

Članak 49. – *Prijelazni mandat Odbora za provedbu*

Članak 50. – *Stupanje na snagu i objavljivanje*

I. UVOD I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet zakona

1. Ovim zakonom regulira se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini i uspostava i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavu i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava.

2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablovsku televiziju) i usluge i sredstva koja su s tim u svezi.

3. Ovaj zakon se ne odnosi na telekomunikacijsku opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje takva oprema koristi,

dogovaraju se sa Regulatornom agencijom za komunikacije.

Članak 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavku 2. ovoga člana, svi izrazi koji se koriste u ovome zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije europskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.

2. U smislu ovoga zakona i uređivanja sektora komunikacija:

a) **Pristup** označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugome poduzeću pod utvrđenim uvjetima, utemeljenim na isključivim odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacijskih usluga;

b) **Agencija** označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;

c) **Emiter** označava pravnu ili fizičku osobu koja se bavi emitiranjem;

d) **Emitiranje** označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više točaka putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijam od strane javnosti putem prijamnika koji su podešeni za tu svrhu;

e) **Zajedničko sredstvo** označava sustav koji obuhvata svaki od sljedećih elemenata: pitanja u svezi sa radio frekvencijskim spektrom i njegovim upravljanjem; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operatorima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu

ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sustava naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih normi i normi koje se odnose na kvalitet; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i svaka specifikacija, norma ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacijskih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme sa javnim telekomunikacijskim mrežama;

f) **Vijeće Agencije** označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;

g) **Vijeće ministara** označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;

h) **Baza podataka za imenik** označava, u svezi sa javnom telekomunikacijskom mrežom, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve osoba koje se putem te usluge mogu kontaktirati;

i) **Baza podataka za frekvencije** označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine;

j) **Međupovezivanje** označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža korišteno od strane jednog ili različitih poduzeća, s ciljem omogućavanja korisnicima jednog poduzeća da komuniciraju sa korisnicima istog ili nekog drugog poduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo poduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatora;

k) **Međunarodna telekomunikacijska usluga** označava telekomunikacijsku uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i svake druge zemlje;

l) **Ministarstvo** označava ministarstvo, koje je prema Zakonu o Vijeću ministara nadležno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine;

m) **Priključna točka** mreže označava sve fizičke priključke, sa njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacijske mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacijske mreže;

n) **Mobilna telekomunikacijska usluga** označava uslugu čije pružanje se sastoji, u potpunosti ili djelomično, od uspostave radio komunikacija za mobilnog korisnika i pri čemu se koriste, djelomično ili u potpunosti, mobilni sustavi;

o) **Javna telekomunikacijska mreža** označava telekomunikacijsku mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacijskih usluga;

p) **Radio komunikacija** označava svaki vid komunikacije putem radio valova;

q) **Telekomunikacijska mreža** označava prenosne sustave i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kablova, radijskim, ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;

r) **Operatori telekomunikacija** označava javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavu javne telekomunikacijske mreže odnosno pružanje telekomunikacijskih usluga;

s) **Telekomunikacijske usluge** označava usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini

ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacijskim mrežama, uključujući, ali se ne ograničavajući na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;

t) **Korisnik** označava fizičku ili pravnu osobu koja koristi ili zahtijeva telekomunikacijsku uslugu.

Članak 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju provedbe ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Vijeće ministara je nadležno za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara je nadležno za:

a) izradu i usvajanje politike sukladno postojećim zakonima; i

b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.

3. Agencija je nadležna za:

a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacijskih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uvjeta za osiguranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava; i

b) planiranje, koordiniranje, namjena i dodjela radio frekvencijskog spektra;

4. Vijeće ministara i Agencija sukladno pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom, poduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje slijedećih ciljeva:

a) promoviranje pravične konkurencije u cilju ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora,

cijene i kvalitete;

b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenja konkurencije u sektoru komunikacija sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara;

c) podsticanje učinkovitog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;

d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i osobnih podataka i privatnosti;

e) osiguranje učinkovitog korištenja i učinkovitog upravljanja resursima radio frekvencija i brojeva sukladno propisima iz oblasti radio komunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Članak 4.

Regulatorna načela emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorna načela emitiranja obuhvataju:

a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene norme ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, točnosti i nepristranosti;

b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;

c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u cilju jačanja demokratskih načela i uspostave tržišne ekonomije;

d) dozvole se dodjeljuju temeljem procedura kojim se osiguravaju odgovarajuće profesionalne norme programskih sadržaja, tehničkog rada i financiranje;

e) oglašavanje putem emitera uređuje se sukladno najboljoj europskoj praksi.

2. Regulatorna načela telekomunikacija obuhvataju:

a) pristup javnim telekomunikacijskim uslugama za sve korisnike, na transparentnoj, objektivnoj i nediskriminacijskoj osnovi, koje operator telekomunikacija može obezbijediti uz razumnu dobit;

b) svaki korisnik telekomunikacijskih usluga putem te usluge ima neograničen pristup svakom drugom takvom korisniku;

c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacijskih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihove kvalitete i cijena;

d) razina kvalitete u pružanju telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijske opreme će, čim prije moguće, biti kompatibilna sa općeprihvaćenim normama u Europskoj uniji;

e) cijene telekomunikacijskih usluga su transparentne i nediskriminacijske;

f) pod uvjetom da ispunjavaju svoje obveze u pružanju telekomunikacijskih usluga, operatorima telekomunikacija je dozvoljeno djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;

g) sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacijskih usluga.

II. OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

Članak 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacijskih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola sukladno članku 10. ovoga zakona. Telekomunikacijska oprema i mreža namijenjena za međupovezivanje sa javnim telekomunikacijskim mrežama ili za pružanje telekomunikacijskih usluga je sukladna priznatom najsavremenijem dizajnu i funkcionalnosti po pitanju:

- a) sigurnosti rada mreže;
- b) integriteta mreže;
- c) međuoperativnosti usluga;
- d) uvjeta priključenja terminalne opreme.

2. Sukladno najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uvjeta priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Članak 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može na zahtjev dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radio sustava i telekomunikacijske terminalne opreme u svrhu tehničkog odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uvjetom da nema zapreka sa tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji sa drugom telekomunikacijskom opremom. Svako takvo odobrenje može se izdati na rok od najviše šest (6) mjeseci.

2. Po isteku perioda datog u stavku 1. ovoga članka, može se nastaviti sa pružanjem usluga jedino sukladno odredbama ovoga zakona.

III. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 7.

Pružanje telekomunikacijskih usluga

1. Za pružanje telekomunikacijskih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Za pružanje Internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.
3. Operatori telekomunikacija moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - a) sklopiti pisani ugovor s korisnicima;
 - b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
 - c) na zahtjev Agencije u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, o mreži i o prometu, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operator telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Članak 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga

1. Operatori telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sustava i pružanje telekomunikacijskih usluga sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Operatori telekomunikacija održavaju svoj sustav u ispravnom stanju, te pravodobno poduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sustavu.
3. Operatori telekomunikacija bez nepotrebnog

odgađanja izvještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacijskih veza kako to odredi Agencija.

4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uvjete, norme kvalitete, rokove i procedure za pružanje telekomunikacijskih usluga.

Članak 9.

Obveze operatora telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operatori telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:

- a) Održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
- b) Održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
- c) Osiguravaju besplatan pristup hitnim službama;
- d) Na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim davateljima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskoj formi ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objavljivanja imenika.

2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Članak 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva (2) mjeseca. U slučajevima u kojima treba primjeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti temeljem poređenja, Agencija može produljiti period potreban za procjenu zahtjeva do četiri (4) mjeseca da bi osigurala da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za

sve zainteresirane strane.

2. Dozvola se izdaje:

a) Ukoliko podnositelj zahtjeva ima neophode tehničke podobnosti; i

b) Ne postoji razlog za sumnju da podnositelj zahtjeva neće pružati date usluge sukladno dozvoli, osobito glede obveza vezanih za kvalitetu usluga i ponudu. Uzimaju se u obzir financijska moć podnositelja zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, kao i njegovo znanje.

3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava temeljem kriterija za odabir koji moraju biti objektivni, nediskriminatorski, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih načela iz članaka 3. i 4. ovoga zakona.

4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo zahtijevati sve informacije o podnositelju zahtjeva.

5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na priziv protiv ove odluke koji se upućuje Vijeću Agencije.

Članak 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cjelosti ili djelomično samo uz suglasnost Agencije. Agencija definira uvjete prijenosa dozvole.

2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe

dozvole prije njenoga isteka ukoliko su izmjene neohpodne da bi se zaštitio javni interes. Pored toga, dozvola može biti izmijenjena:

a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uvjetom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;

b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli glede tehničkih ili zakonskih uvjeta u interesu učinkovitog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.

3. Izmjene uvjeta dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV. UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 12.

Univerzalne telekomunikacijske usluge

1. Univerzalne telekomunikacijske usluge su najmanji opseg telekomunikacijskih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na čitavome teritoriju Bosne i Hercegovine.

2. Na prijedlog Agencije Vijeće ministara definira opseg univerzalnih telekomunikacijskih usluga i, po potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije Vijeće ministara određuje operatore telekomunikacija nadležne za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga u cilju pokrivanja

čitavoga teritorija Bosne i Hercegovine poštujući načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvalitete za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga, i kontrolira njegovo poštivanje.

V. KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Članak 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u cilju potpune liberalizacije sukladno politici sektora telekomunikacija.

Članak 14.

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operator telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno sa drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi neovisno od konkurenata, klijenata i krajnjih korisnika.

2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatora telekomunikacija koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Članak 15.

Otvoreni pristup mreži i interfejsi

1. Sukladno načelima nediskriminacije, operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uvjetima i iste razine kvalitete kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih

partnerskih firmi.

2. Operator telekomunikacija iz stavka 1. ovoga članka ne ograničava pristup mreži osim iz razloga koji su od suštinskog značaja, naime:

- a) sigurnost rada mreže;
- b) očuvanje integriteta mreže;
- c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima; i
- d) odgovarajuća zaštita podataka.

3. Agencija može donijeti pravila ponašanja, ili zabraniti određena ponašanja operatora telekomunikacija, koja su u suprotnosti sa odredbama datim u stavku 1. ovoga članka, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelomično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operator telekomunikacija zlouporabi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije poduzimanja takve mjere Agencija od datog operatora telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane sa osporavanom zlouporabom.

4. Zlouporabom se smatra slučaj kada operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim firmama pristup uslugama koje nudi interno, ili uslugama koje nudi na tržištu pod povoljnijim uvjetima nego što su uvjeti pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.

5. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interfejsu sukladno načelima otvorenog pristupa mreži. Na zahtjev operatora telekomunikacija Agencija osigurava dostupnost načela otvorenog pristupa.

6. Agencija može biti ovlaštena da obveže operatore javnih telekomunikacijskih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se

ostvarili ciljevi dati u stavku 4. članka 3. kao i članku 4. ovoga zakona.

Članak 16.

Obveza pregovaranja

1. Svaki je operator javne telekomunikacijske mreže obvezan ponuditi drugim operatorima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacijskih mreža.

2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatora javnih telekomunikacijskih mreža u roku od šest tjedana od prijama zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.

3. U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Agencija će u roku od šest tjedana ili, iznimno, u roku od najviše deset tjedana nakon prijama zahtjeva saslušati sudionike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uvjetima međupovezivanja sukladno europskoj praksi, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između sudionika međusobnog povezivanja u dijelu u kojem nisu suglasni.

4. Agencija ima pravo tražiti od operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenoj formi, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Članak 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obvezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje sa ujednačenim tehničkim karakteristikama

sukladno odgovarajućim direktivama Europske unije. Na zahtjev operatora telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u svezi sa tehničkim karakteristikama linija.

Članak 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža

1. Operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obveza koja se odnosi na međupovezivanje se ne primjenjuje pod uvjetom da operator telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obveza nije odgovarajuća u datome slučaju. Agencija u roku od šest tjedana donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stanovišta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.

2. Pristup mreži se daje putem priključnih točaka koje su obično dostupne na tržištu (opći pristup mreži). Pristup može biti također dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju se temelje na objektivnim kriterijima, razumljivi su i osiguravaju nediskriminacijski i ravnopravan pristup telekomunikacijskim mrežama operatora sukladno stavku 1. ovoga člana.

Članak 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:

a) pristup novog operatora telekomunikacija na mrežu operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom

snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcionog broja sukladno planu numeracije;

b) osiguranje neophodnih podataka o prometu za relevantni priključak operatoru telekomunikacija s kojim je ostvareno međupovezivanje;

c) prespajanje poziva korisnicima drugoga operatora s kojim je ostvareno međupovezivanje;

d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatora sa kojim je ostvareno međupovezivanje.

2. Agencija donosi pravilo sa detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu učinkovite tržišne konkurencije, održavanje dosljedne kvalitete usluga i usklađenost sa obvezujućim međunarodnim propisima. Pored toga, Agencija će odrediti minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.

3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Članak 20.

Uvjeti poslovanja i cijene

1. Operatori telekomunikacija određuju uvjete poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uvjeti poslovanja, opis usluga i cijene se dostavljaju Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna suglasnost, shodno stavovima 3. i 6. ovoga članka, telekomunikacijska usluga se ne pruža dok se ne dobije suglasnost.

2. Promjene uvjeta poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana

prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor s operatorom telekomunikacija u roku od četiri (4) tjedna od objavljivanja promjene.

3. Po pitanju uvjeta poslovanja operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencije daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
- b) iznajmljivanje linija.

4. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uvjeti poslovanja i znatnije promjene tih uvjeta predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili datuma stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavku 3a. ovoga članka, Agencija može osporiti uvjete poslovanja u roku od osam tjedana, ako su u suprotnosti sa ovim zakonom ili pravilima donesenim na temelju njega.

5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uvjete poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz suglasnost Agencije.

6. Kada su u pitanju cijene operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencije daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
- b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se izvještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavku 6. ovoga članka prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavljivanje uvjeta poslovanja i određivanja cijena operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uvjete uključujući i načela strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obveze pružanja usluga, osnov na kojem će se vršiti proračun cijena, uvjeti za interfejs, kvaliteta raznih prijenosnih puteva, uvjeti za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Članak 21.

Strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje

1. Poduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikacijska ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, zabranjeno je nepravilno subvencionirati cijene za svoje telekomunikacijske usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje razine cijena firmi sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se načelo troškovne orijentiranosti.

2. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikacijska ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti glede organizacije i obračuna, u cilju osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.

3. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu ne smiju vršiti nepravilno subvencioniranje svojih usluga.

4. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode odvojeno, s jedne strane svoje aktivnosti u svezi sa međupovezivanjem i, s druge

strane ostale aktivnosti s ciljem utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda, sa osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u svezi sa djelatnošću međupovezivanja.

5. Agencija može staviti van snage uvjete iz stavova 3. i 4. ovoga članka na neodređeno vrijeme ali ne dulje od tri (3) godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev sudionika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovoga članka. U tom cilju Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatora telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Članak 22.

Obračunavanje troškova

1. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode sustav obračunavanja troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni financijski pregled sukladno pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u svezi sa obračunom troškova.

2. Agencija može staviti van snage uvjete iz stavka 1. ovoga članka na neodređeno vrijeme ali ne dulje od tri (3) godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

VI. ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Članak 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovome poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) **Adresa** označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacijske veze;
- b) **Elementi adresiranja** označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacijskih veza;
- c) **Plan adresiranja** označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identificiranje osoba, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- d) **Prethodni odabir operatora** označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
 - odabrati da određene kategorije komunikacijskih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatora bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
 - suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnoj osnovi, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor sa drugim operatorima telekomunikacija;
- e) **Odabir operatora** označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacijskih usluga koje će izvršiti odabrani operator;
- f) **Brojevi** označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacijskim mrežama;
- g) **Plan numeracije** označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identificiranja osoba, računarskih procesa, strojeva, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske

proces;

h) **Prenosivost broja** označava mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji neovisno o promjeni operatora telekomunikacija.

Članak 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je učinkovito strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatora telekomunikacija na pravičan i nediskriminirajući način.

2. Radi ostvarenja ciljeva iz stavka 1. ovoga članka, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uvjete za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Članak 25.

Plan numeracije

1. Prilikom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, osobito glede njihove strukture. Agencija poduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije se ostavlja prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutarnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.

2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatore telekomunikacija.

Članak 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može načiniti izmjene planova numeracije radi provedbe međunarodnih obveza ili preporuka i

da zaštititi adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja sukladno posljednjom dostignutoj razini. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, osobito o izravnim i neizravnim troškovima prilagodbe.

2. Operatori telekomunikacija na koje utječu takve promjene obvezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.

3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelomično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Članak 27.

Prenosivost broja, odabir operatora, prethodni odabir operatora

1. Agencija osigurava poduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatora mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna sukladno roku koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Europskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.

2. Planovi numeracije se oblikuju na način da omoguće korisnicima telekomunikacijske mreže odabir operatora na kojeg se žele priključiti.

3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.

4. Na osnovu odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Članak 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je nadležna za učinkovito upravljanje planovima numeracije, osobito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operatorima telekomunikacija.

2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operatorima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši sukladno načelima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, osobito načelom jednakih mogućnosti.

Članak 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operatoru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operator telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.

2. Agencija ima pravo primiti sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operatoru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII – ODREDBE O RADIO FREKVENTNOM SPEKTRU

Članak 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija u suradnji sa Vijećem ministara upravlja frekventnim spektrom sukladno međunarodnim sporazumima. Agencija poduzima odgovarajuće mjere u cilju osiguranja učinkovite i neometane uporabe radio spektra Bosne i Hercegovine.

2. Agencija usvaja Plan namjene radio frekventnih opsega, kojim će definirati radio frekvencije ili radio frekventne opsege namijenjene za individualne radio-komunikacije i individualne skupine korisnika. Plan se

objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 31.

Plan korištenja frekvencija

1. Agencija priprema Plan korištenja frekvencija temeljem Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenja tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 32.

Korištenja radio frekvencija

1. Korištenje radio frekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija će biti nediskriminacijska sukladno planu korištenja frekvencija i utemeljena na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest (6) tjedana, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duži period.

2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:

- a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;
- b) raspoložive; i
- c) kompatibilne sa drugim korištenjima frekvencija.

3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII – RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Članak 33.

Radio i telekomunikacijska terminalna oprema

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovoga zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.

2. Odredbe ovoga dijela zakona se ne odnose na:

a) Radio opremu samo za prijam, koja se namjerava koristiti isključivo za prijam zvuka i TV emitterskih usluga;

b) Radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za uporabu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim prometom, i pomorskom transportu;

c) Radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane.

3. Pored slučajeva navedenih u stavku 2. ovoga članka, ovo poglavlje se također ne odnosi na radio opremu koju sastavljaju radio amateri, sa izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radio amatera entuzijasta i fabrički proizvedene radio opreme, koju radio amateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Članak 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:

- a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih osoba; i
- b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.

2. Radio oprema će biti ugrađena na takav način da učinkovito koristi radio frekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radio komunikacije i izbjegava štetne utjecaje.

3. Smatraće se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene norme Europske unije sukladan stavovima 1. i 2. ovoga članka.

Članak 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz članka 34. i deklariran je sukladno važećim procedurama za procjenu koje su date u relevantnim europskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.

2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stavka 1. ovoga članka će proći proceduru ocjene usklađenosti, koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konzultacije sa Vijećem ministara, definira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.

3. Neovisno od stavka 1. ovoga članka, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radio opreme iz razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radio spektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnoga zdravlja.

4. Operatori ne mogu odbiti da priključe telekomunikacijsku terminalnu opremu na odgovarajuće

interfejsa iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovoga zakona.

5. Ako radio i telekomunikacijska terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radio smetnje ili štete radu mreže, operator javne telekomunikacijske mreže može biti ovlašten da odbije priključenje, da isključi takav uređaj ili da ga povuče iz uporabe. Operator telekomunikacija odmah izvještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena potvrditi ili odbaciti takve mjere.

6. Agencija je ovlaštena poduzeti sve mjere da bi spriječila priključak svakoga uređaja na javnu telekomunikacijsku mrežu koji ne ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona.

IX – REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Članak 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno neovisna i neprofitna institucija sa statusom pravne osobe prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje zadaće sukladno ciljevima i regulatornim načelima koji su navedeni u članovima 3. i 4. ovoga zakona, kao i u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara. U obnašanju svojih zadaća, Agencija djeluje sukladno načelima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni dužnosnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njenih građana u cjelini.

2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su zadaće navedene u članovima 39. i 40. ovoga zakona.

3. Ni Vijeće ministara niti ministri, kao ni

neka druga osoba, neće se ni na koji način miješati u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Članak 37.

Zadaće Agencije

1. Sukladno odredbama ovoga zakona, zadaće Agencije su:

- a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje poštivanja istih;
- b) izdavanje dozvola emiterima i operatorima telekomunikacija sukladno odredbama ovoga zakona, i praćenje poštivanja uvjeta izdatih dozvola;
- c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovoga korištenja, kao i održavanje i objavljivanje Plana korištenja frekvencijskog spektra za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine; i
- d) postavljanje zahtjeva za objavljivanjem i dostavljanjem informacija, koje su potrebne za propisno obavljanje regulatornih obveza;
- e) primjena tehničkih normi i normi kvalitete, na primjer da bi se osigurala međupovezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacijskih mreža i usluga;
- f) utvrđivanje i održavanje sistema tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i
- g) ostale zadaće koje joj se dodijele sukladno ovom zakonu ili od strane Vijeća ministara.

Članak 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:

- a) objavljuje nacrt pravila;
- b) omogućava najmanje četrnaest (14) dana za podnošenje komentara; i
- c) posvećuje dužnu pozornost svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.

2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Članak 39.

Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju glede strateških pitanja provedbe zakona, te obavlja konzultacije sa generalnim direktorom i prima od njega izvješća. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju prizivnog tijela za odluke koje donosi generalni direktor.

2. Vijeće Agencije se sastoji od sedam (7) članova koje predlaže Vijeće ministara, na temelju liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od trideset (30) dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Vijeće ministara predlaže drugu osobu sa liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Vijeća Agencije se imenuju na temelju svojih osobnih sposobnosti kao pojedinci

koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija odnosno emitiranja, na period od četiri (4) godine i mogu biti ponovno imenovani na samo još jedan mandat. Članovi biraju predsjedatelja i dopredsjedatelja iz svojih redova. Vijeće Agencije se sastaje najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvješće Vijeću Agencije o strateškim pitanjima provedbe. Generalni direktor nazoči svim sastancima Vijeća Agencije bez prava glasa.

3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka se ne mogu kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.

4. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od trideset (30) dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni direktor je odgovoran za sve regulatorne funkcije Agencije. Pored toga, generalni direktor je odgovoran za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na, provedbu ovog zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavljanje pravila o internim procedurama. Mandat generalnog direktora je četiri (4) godine i može biti ponovno imenovan na samo još jedan mandat.

2. Prijedlog za imenovanje generalnog direktora će uslijediti nakon javnog natječaja koji se objavljuje u službenom glasniku sa rokom za podnošenje prijave

od najmanje 4 tjedna. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.

3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka se ne mogu predložiti za generalnog direktora.

4. Generalni direktor nema nikakve financijske odnose sa operatorom telekomunikacija ili emiterom.

Članak 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

1. Sve odluke Vijeća Agencije donose se koncenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići koncenzus, Vijeće Agencije donosi odluku po tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da nazoče najmanje četiri člana koji glasaju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.

Članak 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnoga direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivu ovlast za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovoga mandata. Vijeće ministara ima isključivu ovlast da smijeni generalnoga direktora prije isteka njegovoga mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljnjem tekstu:

a) U slučaju bolesti koja generalnoga direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obnašanje dužnosti;

b) U slučaju proglašenja krivim za kazneno

djelo koje se kažnjava zatvorom;

c) U slučaju da kod generalnoga direktora ili članova Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovoga kućanstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodna osoba bilo kojega korisnika dozvole ili poudzeća koje surađuje sa bilo kojim korisnikom dozvole;

d) U slučaju ostavke;

e) U slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u nesudjelovanju u radu tri (3) ili više uzastopnih sastanaka; ili

f) U slučaju propusta generalnoga direktora da obnaša svoje dužnosti shodno ovome zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;

g) U slučaju kršenja Etičkog kodeksa Agencije.

2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Članak 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavku 2. ovoga članka, su državni službenici sukladno Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim stavovima.

2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za učinkovito obnašanje njenih funkcija sukladno ovome zakonu. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na temelju profesionalnih kvalifikacija i

sposobnosti. Umjesto prema poglavlju II Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To odlučivanje će biti sukladno općim principima Zakona o državnoj službi.

3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u žurnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenoj osnovi dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.

4. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorisano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prilikom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće sa platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe poglavlja V Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Članak 44.

Financijska pitanja

1. Proračun Agencije se izravno veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog proračuna za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni proračun, Agencija radi sa proračunom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se financira iz sljedećih izvora:

- a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatora telekomunikacija i emitera; i
- b) bespovratnih zajmova ili donacija koje

Agencija primi, pod uvjetom da su sukladni općim načelima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadataka ili projekata u javnome interesu, oni će se evidentirati odvojeno u odobrenom proračunu i ne uključuju se u njega.

2. Sredstva koje primi Agencija se koriste sukladno proračunu Agencije, po nalogu generalnoga direktora.

3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svoga prava da primjeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturirani prema nalogu Vijeća ministara doznačavaju se Vijeću ministara u cilju njihovog uključivanja u proračun institucija Bosne i Hercegovine.

4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši Glavna institucija za reviziju a pored toga, i nezavisni revizor vrši reviziju svake godine.

5. Agencija priprema godišnje izvješće o financijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnje izvješće Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri (4) mjeseca po završetku fiskalne godine.

X – PROCESNE ODREDBE

Članak 45.

Pritužbe

1. Bez obzira na nadležnost redovnih sudova, korisnici ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitetu usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene sa operatorom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane surađuju u ovome postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati

vrste pritužbi koje će rješavati i metod koji će koristiti.

Članak 46.

Izvršne mjere

1. U cilju osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršne ovlasti sukladno europskoj regulatornoj praksi.

2. U slučaju da neka telekomunikacijska ili emitera mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena poduzeti sve potrebne korake u cilju obustave takvoga rada.

3. Agencija je ovlaštena primjenjivati izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:

- a) usmena ili pismena upozorenja;
- b) inspekcijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
- c) konkretan zahtjev za poduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatoga roka;
- d) iznos određene novčane kazne ne smije biti viši od KM 150.000 u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredbi zakona ili uvjeta koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne je srazmjeran težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto financijskom prihodu ostvarenom na temelju prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;
- e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacijskih usluga na period ne duži od tri (3) mjeseca;

f) oduzimanje dozvole.

4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Članak 47.

Prizivi

1. Pri odlučivanju o prizivima protivu odluka generalnoga direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cjelosti preispituje odluke protivu kojih je podnesen priziv.

2. Priziv protivu odluke generalnog direktora ne odlaže izvršenje.

3. Odluke Vijeća Agencije su konačne i obvezujuće u upravnome postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

XI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

Kontinuitet

1. Pravila Agencije koja su donesena prije stupanja na snagu ovoga zakona ostaju na snazi i važeća.

Članak 49.

Prijelazni mandat Odbora za provedbu

1. Pored Vijeća Agencije i generalnog direktora Agencija ima i Odbor za provedbu do 31. prosinca 2004. godine, kada Odbor za provedbu prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i funkcije od toga trenutka obavljaju se unutar ovlasti generalnoga direktora. Odbor za provedbu ima šest (6) članova.

2. Odbor za provedbu je ovlašten da rješava sve predmete koji se tiču povreda uvjeta dozvola i pravila koje je donijela Agencija, kao i da donese odluku o odgovarajućim mjerama i sankcijama. Protivu odluka može se uložiti priziv Vijeću Agencije koje postupa sukladno stavku 1. članka 47. ovoga zakona. Priziv protivu odluke Odbora za provedbu ne odlaže izvršenje.

3. Sve odluke Odbora za provedbu donose se koncenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići koncenzus, Odbor za provedbu donosi odluku po tome pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da nazoče najmanje četiri člana koji glasaju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.

5. Članovi Odbora za provedbu moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 50.

Stupanje na snagu i objavljivanje

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam (8) dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine. Ovaj zakon se objavljuje i u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine i Službenom glasniku Republike Srpske.

2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 10/99 od 29. lipnja 1999.).